

Vládní studie dopadů zákona o zveřejňování smluv vychází z několikanásobně nadhodnocených částek. Dnešní rozhodnutí premiéra Sobotky je pozitivní, ale zákon tím nelze zdaleka nahradit

- Dopadová studie pro zákon o Registru smluv neukazuje podle expertní skupiny žádné nové překážky pro jeho zavedení nebo výhrady nového typu
- Stínová studie Centra pro aplikovanou ekonomii došla po opravě vládní metodologie k nákladům 218 miliónů ročně místo 1,5 miliardy
- Dnešní výzva premiéra Sobotky, aby centrální orgány zveřejňovaly smlouvy, je pozitivní signál, že ochota k otevřenosti se zvyšuje. Bohužel jde o nesystémové řešení, které dopadá pouze na cca 2 tisíce z necelých 20ti tisíc subjektů
- Současná „minimalistická varianta“ zákona podle Rekonstrukce státu řeší všechny výhrady poslanců a stran

Dopadová analýza k zákonu, tzv. „malá RIA“, kterou minulý týden dokončilo Ministerstvo vnitra, nenašla podle expertní skupiny Rekonstrukce státu novou zásadní překážku pro přijetí zákona. Většina námitek dotčených institucí a společností již byla buď vyřešena nebo požaduje výjimky pro další subjekty, jenž lze jednoduše politicky rozhodnout. Dopadová studie operuje také s řadou odhadů, které jsou podle dosavadních zkušeností a studií přehnané a nerealistické. Detaily naleznete ve studii Centra aplikované ekonomie: <http://cae.zindex.cz/wp-content/uploads/2014/10/2015-03-04-stinovy-vypocet-ria-k-registru-smluv.pdf>.

Uvádíme příklady:

- Dopadová studie vychází z nereálných odhadů státem ovládaných firem. Zatímco Čepro a.s. odhaduje náklad na zveřejnění 33 až 57 Kč na smlouvu (2 zaměstnanci, 150 smluv měsíčně), jako většina firem, společnost Mero 400 až 500 Kč, a akciová společnost ČEZ, která bude ze zákona nejspíš vyjmuta, 3400 Kč na smlouvu.
- V dopadové studii se odhaduje, že se bude zveřejňovat 500 tisíc smluv měsíčně, reálné číslo je zhruba pětkrát nižší.
- Dopadová studie počítá se 400 společnostmi zřízenými a ovládanými státem, ale skutečně ekonomicky aktivních je podle předchozích zjištění asi čtvrtina.
- Dopadová studie odhaduje nároky na obce na základě průzkumu na nereprezentativním vzorku 4 měst, obdobný vzorek je i pro městské příspěvkové

organizace – jedná se přitom o nejvýznamnější skupiny z hlediska odhadovaných nákladů.

- Odhad personální náročnosti má také přílišný rozptyl. Zatímco zmíněný ČEZ odhaduje náročnost zveřejnění jedné smlouvy na 8 hodin, Ministerstvo pro místní rozvoj ale i město Blansko budou potřebovat pouze 15 minut. Obcím, které již v současnosti smlouvy zveřejňují, trvá zveřejnění v praxi 5 až 10 minut.
- Náklady na zveřejňování smluv v centrálním registru dle našich výpočtů MV výrazně nadhodnotilo – v spolehlivějším odhadu jednotkovou metodou dochází k částce 1,5 mld. ročně, zatímco Centrum aplikované ekonomie stejnou metodou odhaduje náklady na 218 mil. Kč. Méně přesná metoda personálních nákladů dochází k obdobnému rozdílu 1,5 mld. (CAE), 4 mld. Kč (MV).
- Ministerstvo vnitra neuvádí náklady v případě, že budou zveřejňovány pouze smlouvy nad 50 tisíc, jak nyní vláda uvažuje. Náklady se tak sníží znovu na asi jednu čtvrtinu.

Podle Rekonstrukce státu současnosti tak existuje návrh normy, který je přijatelný pro koaliční strany a vyřešil výhrady obcí a státních firem. Jedná o přijatelnou minimalistickou variantu, která je dobrým základem a má reálnou šanci na schválení ve Sněmovně.

Současná verze zákona je komplexní pozměňovací návrh textu, který po volbách načetlo do Sněmovny 78 poslanců. Řeší výhrady koaličních poslanců a stran. Například:

- Nehrozí právní nejistota u státních a městských firem, které nezveřejní část smlouvy, kterou považují za obchodní tajemství. Tyto firmy mohou nezveřejněnou nebo špatně zveřejněnou smlouvu opravit, aniž by se stala neplatnou.
- Neplatnost smlouvy nezpůsobí chyby v psaní či počtech.
- I jiné subjekty mohou uveřejněnou smlouvu po její uveřejnění opravit a to bez následku neplatnosti takové smlouvy až do uplynutí tříměsíční lhůty (opravy zůstávají zaznamenány v registru smluv).
- Zákon nyní přesně vyjmenovává, na koho se povinnost vztahuje. Rekonstrukce státu považuje výčet povinných subjektů za dostatečný, i když si je vědoma sporného vynětí některých subjektů, jako jsou například veřejné vysoké školy. Povinnými subjekty nejsou ani právnické osoby založené podle jiného než českého práva, které působí převážně mimo území České republiky (tato výjimka se týká zejména některých dceřiných společností ČEZ, a.s.).
- Zveřejňovat se budou jen smlouvy nad určitou částku stanovené vládou – očekává se 50 tisíc Kč. Nebudou se zveřejňovat faktury a objednávky.
- Ze zveřejňování jsou vyňaty některé smlouvy z důvodu bezpečnosti, utajení a ohrožení konkurenceschopnosti. Například jsou vyňaty firmy kótované na burze, jako je společnost ČEZ.
- Je ošetřeno duplicitní zveřejňování na profilu zadavatele a v registru.

Výčet výjimek jsou podle názoru pracovní skupiny pokryty všechny smlouvy, jejichž smluvní strana by mohla být ohrožena zveřejněním smlouvy ať už kvůli bezpečnostnímu riziku nebo konkurenceschopnosti společnosti. Vládním nařízením lze dále omezit okruh v registru uveřejňovaných smluv podle hodnoty předmětu smlouvy - tuto možnost však nedoporučujeme.

Více o zákoně se dozvíte na:

<http://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/smlouvy-na-internetu>

Další informace vám rád poskytne:

Martin Fadrný, Rekonstrukce státu, tel. 775154079

Historie rekonstrukčního zákona:

Registr smluv (pro svou elegantní jednoduchost zvaný též „Nejkrásnější zákon“) je návrh zákona, pro který se svým podpisem před volbami veřejně zavázalo hlasovat 165 poslanců. Zákon předložilo 78 poslanců Sněmovně k projednání na přelomu listopadu a prosince jako zcela první zákon po volbách. Přes takto silně vyjádřenou politickou podporu se Nejkrásnější zákon zasekl na řadu měsíců v poslaneckých výborech a jeho odhlasování je stále odkládáno. V červenci tohoto roku bylo dosaženo koaliční dohody v tom, jak má být zákon upraven, aby bylo dosaženo politického konsenzu. Zapracováním změn do textu zákona pověřil premiér Bohuslav Sobotka Ministerstvo vnitra, které ale přišlo s nefunkčním návrhem sankcí. Původní návrh zákona je postaven na principu, že ze zákona veřejné smlouvy mají být automaticky vyvěšeny na internetu. Pokud nejsou zveřejněna ani základní data smlouvy, zákon neplatí. Podobný zákon platí i na Slovensku.

O Rekonstrukci státu

Protikorupční projekt Rekonstrukce státu byl zahájen v březnu 2013 s cílem prosadit 9 klíčových zákonů pro odpovědnou politiku. Závazek zákony prosadit podpořilo před volbami písemně více než 160 současných poslanců, včetně předsedů hlavních politických stran. **Členy platformy jsou:** Oživení, Transparency International, Frank Bold, Fond Otakara Motejla, zIndex, Otevřená společnost, Brnění, Pražské fórum, Zaostřeno, Zelený kruh, Nadační fond proti korupci, Inventura demokracie, Glopolis, Goodgovernance, Naši politici.cz, IuridicumRemedium, ProAlt, Kohovolit.eu a Praguewatch. Činnost platformy finančně podporují desítky drobných dárců, firmy a nadace, jejichž seznam najdete na webových stránkách.

Spolufinancováno Evropskou komisí v rámci programu Prevence a boj proti trestné činnosti

Tento projekt je realizován za finanční podpory Evropské komise. Za obsah komunikace odpovídá výlučně autor. Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou obsahem této komunikace.